

© Совет на Европа/ Европски суд за човекови права, 2012. Овој превод е изработен со поддршка на Human Rights Trust Fund на Советот на Европа (www.coe.int/humanrightstrustfund). Преводот не е обврзувачки за Судот. За понатамошни информации видете ја целосната назнака за авторски права на крајот на овој документ.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Информативна белешка за судската пракса на Судот бр. 128

март 2010

***Cudak v. Lithuania* - 15869/02**

Пресуда 23.3.2010 [GC]

Член 6

Граѓанска постапка

Член 6-1

Пристап до суд

Одобрување државен имунитет од судска надлежност во однос на тужба за неправедно отпуштање на вработена во амбасада: *повреда*

Граѓански права и обврски

Постапка за неправедно отпуштање на вработена во амбасада: *применлив член 6*

Факти – Апликантката, која е државјанка на Литванија, била вработена како секретарка и операторка на телефонска централа во Амбасадата на Полска во Вилнус. Во 1999 година таа се пожалила кај Омбудсманот за еднакви можности на Литванија на сексуално вознемирување од страна на еден нејзин колега. Иако жалбата ѝ била прифатена, Амбасадата ја отпуштила по основ на неодобрено отсуствување од работа. Литванските судови се прогласиле за ненадлежни да спроведат постапка за неправедно отпуштање покрената од апликантката, откако утврдиле дека нејзиниот работодавец има државен имунитет од судска надлежност. Врховниот суд на Литванија утврдил дека во текот на нејзиното работење во Амбасадата апликантката извршувала функција на државен службеник и дека од називот на нејзиното работно место било очигледно дека должностите на апликантката ѝ го олеснувале на Полска извршувањето на државните функции, со што била оправдана примената на правилото за државен имунитет.

Право – Член 6 § 1: (а) *Прелиминарен приговор* – Судот го одби прелиминарниот приговор од тужената влада која навела дека апликантката имала на располагање правен лек да поднесе жалба до полските судови поради раскинување на нејзиниот договор. Член 35 § 1 од Конвенцијата, во

принцип, се однесува само на правните лекови што се достапни во тужената држава. Во секој случај, дури и да бил теоретски достапен правен лек пред полските судови, апликантката ниту имала пристап до него ниту, пак, тој бил ефективен за неа бидејќи, како државјанка на Литванија вработена во Литванија со договор според законите на Литванија, таа би се соочила со сериозни тешкотии за неговото извршување.

(б) *Применливост* – Статусот на апликантката како државен службеник, врз основа на фактите, не ја исклучува од заштитата од член 6. За примена на исклучокот, потребно е да бидат исполнети два услова: државата мора во својот национален закон недвосмислено да го исклучила пристапот до суд за предметното работно место или категорија вработен, а исклучокот треба да биде оправдан врз објективни основи во интерес на државата (видете *Vilho Eskelinen and Others v. Finland* [GC], no. 63235/00, 19 April 2007, Information Note no. 96). Иако во никој случај не е сигурно дека одлуката во случајот *Vilho Eskelinen* воопшто може да се примени во случајот на апликантката (бидејќи се однесува на односот меѓу држава и *нејзини* државни службеници), дури и кога би можела, не може основано да се тврди дека е исполнет вториот услов, бидејќи должностите на апликантката едвај да може да претставуваат „објективна основа [за исклучок] во интерес на државата“. Според тоа, со оглед дека исклучокот не е применлив и дека постапката на апликантката пред Врховниот суд на Литванија била за обештетување поради неправедно отпуштање, таа се однесува на граѓанско право во рамките на значењето на член 6 § 1.

Заклучок: Член 6 § 1 е применлив (едногласно).

(в) *Усогласеност* – Давањето имунитет на држава во граѓански постапки ја следи легитимната цел на усогласување со меѓународното право за унапредување на меѓусебно корисни и добри односи меѓу држави во однос на суверенитетот на другата држава. Според тоа, прашањето за Судот е дали оспореното ограничување на правото на апликантката за пристап до судот е сразмерно на тие цели. Во врска со тоа, Судот забележува тенденција, како во меѓународното право, така и во практиката на сè повеќе држави, за ограничување на примената на државниот имунитет. Според тоа, член 11 од Нацрт-членовите за имунитет од надлежност на државите и на нивниот имот, усвоени од Комисијата за меѓународното право од 1991 година, во принцип ги иззема од правилото за имунитет договорите за вработување персонал во дипломатските претставништва на државите. Таа одредба (која подоцна претставуваше основа за соодветна одредба во Конвенцијата на ОН за имунитет од надлежност на државите и на нивниот имот од 2004 година) се применува во Литванија во согласност со меѓународното обичајно право. Иако член 11 содржи многубројни исклучоци кои овозможуваат во одредени околности имунитетот да продолжи да важи, ниту една од тие околности не може да се примени во предметот на апликантката. Поточно, таа не вршела функција тесно поврзана со извршување државни овластувања, туку работела како оператор на телефонска централа, чија главна задача била регистрирање на меѓународните разговори, пишување на машина, испраќање и примање факсови, копирање документи, обезбедување информации и помагање при организирање одредени настани. Ниту Врховниот суд на Литванија, ниту тужената влада не докажаа како овие задолженија објективно можат да се поврзат со суверените интереси на полската влада. Иако Врховниот суд утврдил дека должностите на апликантката ѝ го олеснувале на Полска извршувањето на државните функции, тој тоа го направил исклучиво врз основа на називот на нејзиното работно место и барањето имунитет од страна на Полска, без какви било податоци за нивниот вистински обем. Во однос на тоа дали предметните должности се од значење

за интересите на безбедноста на Полска – критериум кој подоцна беше додаден во член 11 § 2 (d) од Конвенцијата од 2004 година – само тврдењето дека апликантката можела да има пристап до документи или тајно да ги слуша доверливите телефонски разговори во текот на својата работа не е доволно. Нејзиното отпуштање од работа и судската постапка која потоа следела, потекнувале од чиновите на сексуално вознемирување, кое било утврдено од страна на Омбудсманот за еднакви можности на Литванија и кое тешко може да се смета за загрозување на безбедносните интереси на Полска. На крај, не смее да се дозволи загриженоста дека органите на Литванија ќе се соочат со тешкотии при извршување на пресуда во корист на апликантката да спречи правилна примена на Конвенцијата. Како заклучок, со давање државен имунитет и прогласување ненадлежност за сослушување на тужбата на апликантката, судовите во Литванија ја загрозија самата суштина на правото на апликантката за пристап до суд.

Заклучок: повреда (едногласно).

Член 41: 10.000 ЕУР во однос на материјална и нематеријална штета.

На овој линк може да се најдат [Case-Law Information Notes](#)

© Совет на Европа/Европски суд за човекови права 2012

Официјални јазици на Европскиот суд за човекови права се англискиот и францускиот. Овој превод е изработен со поддршка на Human Rights Trust Fund на Советот на Европа (www.coe.int/humanrightstrustfund). Преводот не е обврзувачки за Судот, ниту Судот презема било каква одговорност за неговиот квалитет. Преводот може да се префрли од HUDOC базата на податоци за судската пракса на Европскиот суд за човекови права (<http://hudoc.echr.coe.int>) или од други бази на податоци со кои Судот го споделил. Може да биде репродуциран за некомерцијални цели под услов да се наведе потполниот наслов на предметот заедно со горната назнака за авторски права и споменувањето на Human Rights Trust Fund. Ако постои намера да се употреби некој дел од овој превод за комерцијални цели, Ве молиме контактирајте ги publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : publishing@echr.coe.int.